Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	26.0002778
Zaaknummer	Z26000579
Datum besluitvormende raadsvergadering	23 april 2026
Van afdeling	Griffie
Onderwerp	Reglement van Orde 2026

Samenvatting

De gemeenteraad gaat over zijn eigen vergaderorde. Het is gebruikelijk dat een nieuwe gemeenteraad in de gelegenheid wordt gesteld het Reglement van Orde vast te stellen. Daarnaast zijn er door de vorige gemeenteraad een aantal aanbevelingen gedaan ter verbetering van het vergadermodel en het Reglement van Orde, welke zijn opgenomen in het Reglement dat nu ter vaststelling wordt aangeboden.

Inleiding

Op grond van artikel 16 van de Gemeentewet dient elke gemeenteraad een Reglement van orde vast te stellen. In het Reglement van orde zijn afspraken opgenomen over onder andere de wijze en momenten van vergaderen, de wijze van het indienen van raadsinstrumenten en de procedures rondom stemmingen.

De vorige gemeenteraad heeft in zijn laatste evaluatiebijeenkomst een aantal aanbevelingen gedaan voor verbeteringen van het vergadermodel en de wijze van vergaderen. Het presidium heeft op 30 oktober 2025 de griffier opdracht gegeven deze aanbevelingen uit te werken en op te nemen in het nieuwe Reglement van orde. Daarnaast heeft het presidium in maart 2025 de opdracht gegeven specifiekere regels op te stellen voor de omgang met het wijzingen van de raadsagenda door onder andere het college. Deze zaken zijn opgenomen in het voorliggende Reglement van Orde. Onder argumenten staat een nadere uitwerking van de belangrijkste wijzigingen.

Raadsvoorstel

Voorgesteld besluit

1. Het 'Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Opmeer 2026' vast te stellen.
2. Het 'Reglement van Orde voor de vergaderingen en werkzaamheden van de gemeenteraad van Opmeer van 2024' in te trekken.

Argumenten

1.1 Het Reglement van orde sluit aan op geldende wet- en regelgeving.
Er zijn wettelijke bepalingen ten aanzien van de werkwijze van de gemeenteraad vastgelegd in de Gemeentewet. Sommige regels en werkwijzen mogen gemeenteraden zelf bepalen (Artikel 16 Gemeentewet). Gemeenteraden doen dit in het Reglement van Orde. Rekening houdend met de tijdsgeest en hedendaagse modernisering is het wenselijk dat het Reglement van orde eens in de vier jaar, gebruikelijk na de gemeenteraadsverkiezingen, wordt herzien. Elk jaar in de evaluatiebijeenkomst wordt het vergadermodel en de onderliggende regels besproken en gekeken of het nodig is aanpassingen te doen aan het Reglement van Orde.

1.2 Gewijzigde werkwijze beeldvormende bijeenkomsten
Op 30 oktober 2025 heeft het presidium de griffier opdracht gegeven om het mogelijk te maken dat raadsleden tijdens beeldvormende bijeenkomsten inbreng kunnen leveren op onderwerpen waar het college mee bezig is (beleidsvoorbereiding), en hier een werkwijze voor te ontwikkelen. Dit heeft geresulteerd in artikel 15 tot en met 20 in het Reglement van orde.

Naast dat het mogelijk is om een presentatie te krijgen van het college, wordt het ook mogelijk dat het college de gemeenteraad kan consulteren op bepaalde onderwerpen. Dit kan bijvoorbeeld bij de aanvang van een groot project, waarbij raadsleden wordt gevraagd mee te denken over welke aspecten meegenomen moeten worden in de realisatie van het project, of bij specifiekere onderwerpen, zoals de invulling van een ontmoetingscentra. Voor welke doelgroepen moet bijvoorbeeld een ontmoetingscentra dienen en welke activiteiten zouden daar georganiseerd moeten worden?

De rol van inwoners verandert niet. Zij worden nog steeds in de gelegenheid gesteld om technische vragen te stellen aan de hand van de presentaties die worden gegeven. Bij de consultatie hebben inwoners geen rol, immers wordt er van gemeenteraadsleden om inbreng gevraagd. Inwoners worden op andere momenten en op andere manieren gevraagd om inbreng te leveren via participatietrajecten.

Om de kwaliteit van deze bijeenkomsten en de positie van de raad in het opstellen van de agenda te borgen, wordt voorgesteld een agendacommissie beeldvormende bijeenkomsten in te stellen. Deze bestaat uit de voorzitters van de beeldvormende bijeenkomsten. De commissie komt zes weken voor elke bijeenkomst bij elkaar om de agenda voor te bereiden en vast te stellen.

Deze nieuw werkwijze zal naar verwachting na het zomerreces worden geïmplementeerd. De griffie heeft tot en met de zomer tijd nodig om onder andere nieuwe werkprocessen in te richten en een

leidraad voor de ambtelijke organisatie te ontwikkelen. Tot die tijd is het alleen mogelijk om presentaties te agenderen in de beeldvormende bijeenkomsten. De eerste consulterende sessies zullen op zijn vroegst in september/oktober 2026 gepland worden.
Deze nieuwe werkwijze wordt in de jaarlijkse evaluatiebijeenkomst van de gemeenteraad geëvalueerd en gekeken of de werkvorm het gewenste resultaat oplevert, namelijk dat raadsleden vaker betrokken worden bij beleidsvoorbereiding.

1.*3 Andere belangrijke wijzigingen per hoofdstuk.*
Naast de wijziging van de beeldvormende bijeenkomsten, zijn er ook andere wijzigingen opgenomen in het Reglement van Orde. Per hoofdstuk wordt hieronder aangegeven wat de reden van wijziging is.

Hoofstuk 1. Algemene bepalingen

- Duidelijker aangegeven hoe wordt omgegaan met de afwezigheid van de raadsvoorzitter;
- Duidelijker aangegeven door wie de griffier zich kan laten vervangen, ook bij bijeenkomsten;
- Op advies van juridische zaken en vooruitlopend op tranche 2 t/m 4 van de Woo is artikel 4 over de commissie geloofsbrieven herschreven met duidelijkheid over de openbaarheid van de commissie; dit zelfde geldt voor artikel 5;
- Artikel 6 is in lijn gebracht met de Model verordening van de VNG, aangezien de voorgaande formulering over de definitie van fracties in een tegenstrijdige uitwerking had in de praktijk. Met name op het gebied van de financiële vergoeding waar fracties recht op hebben conform artikel 33 van de Gemeentewet;
- Artikel 7 is herschreven met als doel meer duidelijkheid, waarbij lid 6 en 7 in lijn zijn gebracht met de wensen omtrent duidelijkheid over wie een raadsvergadering kan uitschrijven conform de wens van het presidium.

Hoofdstuk 2. Het presidium

- Taken en bevoegdheden van het presidium zijn gewijzigd, mede wegens de komst van een agendacommissie beeldvormende bijeenkomsten die een deel van de taken overneemt;
- Artikel 14 en 15 van het oude Reglement zijn samengevoegd tot één artikel.

Hoofdstuk 3. De beeldvormende bijeenkomst

- Zie punt 1.2;
- Artikel 19 is niet opnieuw opgenomen in het Reglement van orde, omdat dit artikel in de praktijk niet uitvoerbaar is gebleken.

Hoofdstuk 4. De oordeelsvormende raadsvergadering

- Artikelen zijn herschreven voor de duidelijkheid en consistentie;
- Artikel 26 over het inspreekrecht is uitgebreid, met duidelijkheid over wie er mag inspreken, waar het woord *niet* over gevoerd kan worden en in welke volgorde insprekers het woord krijgen;
- Artikel 29 is herschreven om te zorgen voor meer duidelijkheid en minder herhaling;
- Artikel 30 is toegevoegd wat er gebeurt op het moment dat stemmen staken over een voorstel van orde.

Hoofdstuk 5. De besluitvormende raadsvergadering

- Artikelen zijn herschreven voor duidelijkheid en consistentie;
- In artikel 31 is de omschrijving over hamerpunten en bespreekpunten verduidelijkt;
- Artikel 33 is aangepast in dezelfde lijn als artikel 26;
- Artikel 34 en 35 van het oude Reglement zijn samengevoegd tot één artikel, namelijk artikel 36.

Hoofdstuk 6. Stemmingen

- Artikel 39 is herschreven voor de duidelijkheid.

Hoofdstuk 7. Verslaglegging; ingekomen stukken

- Aan artikel 45 zijn wat verduidelijkingen toegevoegd over wat we verstaan onder 'individuele gevallen', wat er wordt vastgesteld in de besluitvormende raadsvergadering en naar welke rechten in lid 6 wordt verwezen.

Hoofdstuk 8 heeft geen wijzigingen.

Hoofdstuk 9. Toehoorders en pers.

- Artikel 52 is gewijzigd naar dat pers geen verzoek hoeft te doen, immers is geluid- en beeldregistraties maken door de pers altijd toegestaan bij een openbare vergadering, maar dat zij het wel dienen te melden bij de voorzitter van de raad.

Hoofdstuk 10. Bevoegdheden, instrumenten raadsleden

- Artikel 53 over agenderingsverzoeken is herschreven, waarbij duidelijker is opgenomen wie waarover en voor welke termijn een agenderingsverzoek kan indienen, en wie deze in behandeling neemt;
- Bij de raadsinstrumenten zoals moties en amendementen zijn de aanlevertermijnen bij de griffie gewijzigd, zodat het logischer is met de tijd waarop de griffie daadwerkelijk aan het werk is en de fractievergaderingen plaatsvinden;
- De term 'Schriftelijke vragen' wordt gewijzigd naar 'Politieke vragen', om het onderscheid tussen 'technische vragen' en 'politieke vragen' daarmee te duiden. De werkwijze blijft hetzelfde;
- Artikel 59 in het oude Reglement van Orde ging over 'Inlichtingen', hiermee worden technische vragen of verzoeken van de raad aan het college bedoeld. Dit is nu duidelijker opschreven in artikel 60. Technische vragen, waarbij het recht wat raadsleden hebben om vragen te stellen en verzoeken te doen om informatie ongewijzigd blijft;
- Artikel 61 over het Vragenkwartier is gewijzigd, waarbij de nadruk meer komt te liggen op het spoedeisende karakter van de vragen. Daarmee is zowel de aanlevertermijn bij de griffie als het moment van aanlevering bij het college is gewijzigd.

Hoofstuk 11. Slotbepalingen

Alleen wijzigingen die betrekking hebben op jaartallen en data.

2.1 Het oude Reglement van orde kan worden ingetrokken als een nieuwe wordt vastgesteld.

Kanttekeningen

1.1 Nieuwe werkwijzen vragen aandacht en aanpassingsvermogen
Een nieuwe werkwijze brengt altijd uitdagingen met zich mee. De griffie zal hier aandacht voor vragen en gemeenteraadsleden meenemen in wat de nieuwe werkwijze met zich meebrengt en waar nodig extra uitlegmomenten inplannen. Daarnaast zal de griffie de ontwikkelingen nauwgezet monitoren en indien nodig, met aanpassingsvoorstellen komen in het presidium. Tegelijkertijd kosten alle veranderingen tijd, en dat betekent ook dat als zaken niet direct volgens plan verlopen dat we eerst de tijd nemen om iedereen te laten wennen aan de aanpassingen.

1.2 Capaciteit griffie
Vooralsnog leggen de wijzigingen die nu voor liggen geen extra beslag op de capaciteit van de griffie. Mochten er aanvullende voorstellen gedaan worden, dan zal nadrukkelijk gekeken moet worden naar de haalbaarheid gelet op de capaciteit van de griffie.

1.3 Uitvoerbaarheid ambtelijke organisatie
De aanpassingen aan de beeldvormende bijeenkomsten zijn besproken met de leden van het managementteam en de gemeentesecretaris, waarbij specifiek gekeken is naar de uitvoerbaarheid van de wijzigingen. Uiteraard kan het voorkomen dat de wijzigingen in de praktijk leiden tot uitvoeringsproblemen bij de organisatie. Er is afgesproken dat de gemeentesecretaris en de griffier dit gezamenlijk in de gaten houden en indien nodig in overleg treden om problemen op te lossen. Daarnaast zal ook de nieuwe werkwijze omtrent de bijeenkomsten geëvalueerd worden met de organisatie, om ook te leren van de ervaringen die daar zijn opgedaan.

Beoogd maatschappelijk effect

Heldere en transparante afspraken over het besluitvormingsproces van de gemeenteraad, duidelijkheid en consistentie in de wijze waarop zaken zijn opgeschreven en aansluiting zoeken op de geldende wet- en regelgeving. Het moet voor raadsleden, collegeleden, de organisatie en inwoners duidelijk zijn op welke wijze de gemeenteraad tot besluiten komt en welke afspraken daarvoor gelden.

Wettelijk kader

Gemeentewet (artikel 16)

Participatie

Er is geen burgerparticipatie toegepast bij de totstandkoming van dit voorstel.

Communicatie

De griffie zal in samenwerking met de afdeling communicatie aandacht besteden aan de aanpassingen van het Reglement van orde, die relevant zijn voor inwoners. Hier zal via de gebruikelijke mediakanalen aandacht aan worden besteed. De griffie zal ook zorgen voor communicatie naar de ambtelijke organisatie toe.

Financiën

Er zijn geen financiële gevolgen.

Uitvoering

Het Reglement van orde wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd. De griffier is verantwoordelijk voor het bewaken van procedures en processen ten aanzien van de besluitvorming en de vergaderingen.

De griffie gaat:

- de nieuwe werkwijzen omtrent de beeldvormende bijeenkomsten nader uitwerken en in overleg met de ambtelijke organisatie een leidraad ontwikkelen;
- een werkwijze ontwikkelen voor de agendacommissie beeldvormende bijeenkomsten;
- aanpassingen aan aanlevertermijnen omtrent raadsinstrumenten communiceren naar de gemeentesecretaris en het college.

Bijlagen

- Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Opmeer 2026
- Was-wordt-lijst

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

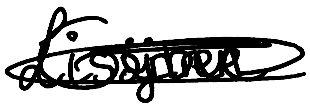
gelet op artikel 16 van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van het presidium van 16 april 2026;

besluit:

1. Het 'Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Opmeer 2026' vast te stellen.
2. Het 'Reglement van Orde voor de vergaderingen en werkzaamheden van de gemeenteraad van Opmeer van 2024' in te trekken.

Besloten in de raadsvergadering van 23 april 2026.

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter